

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2017: tilinpäätösraportointi

Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Vanhus- ja vammaispalvelut

1 Taloudelliset tavoitteet

1.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2016	TAM 2017	TP 2017
Tulot	33 640	34 370	35 672
Menot	176 929	177 983	177 866
Netto	143 289	143 613	142 194
Muutos-%		- 2,0 %	-0,8 %

2 Resurssien käyttö

2.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2016	TAM 2017	TP 2017
Htv	2018,6	1914,0	1935,7
Palkat ja palkkiot		84 159 381	79 941 407
Sijaistus %	81,8 %	75,0 %	84,1%
Sairaspoissaolo	6,0 %	4,7 %	6,3%

3 Tunnusluvut

3.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017	Seuranta- väli
Omaishoidontuki						
+ 75 v. % osuus ikäluokasta (peittävyys/poikkileikkaus)	S/P	3,3 %	3.1 %	3.4 %	3.4%	puolivuosi
Toimeksiantosopimusten määrä (vaihtoehto tilapäishoidolle)	K/T	27	50	70	91	puolivuosi
Kotihoito						
Palvelupuheluiden määrä	K/T	..	4050	4500	4624	puolivuosi
Ohjaavan palveluohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin käyntien määrä	K/T	..	2600	3500	1663	puolivuosi
Kotihoidon välitön työaika: Laatusuosituksen mukainen	T/T					
Asiakastyöaika Välitön työaika		58,69% 49,03%	60,27 % 51,07 %	61 % 53 %	59.03 % 50.83 %	puolivuosi
Kotihoidon asiakasmäärä palveluluokittain	T/T	1. 26,72 % 2. 18,27 % 3. 28,21 % 4. 20,82 % 5. 5,69 %	1. 26,3 2. 18,5 3. 30,1 4. 20,1 5. 5,0 %	21,5 19 % 33 % 23 % 3,5 %	1. 25,8% 2. 17,6% 3. 30 % 4. 22 % 5. 5 %	vuosi
Kotiutukset ja kuntoutustoiminta:						
Kotiutuspuheluiden määrä Arvioivan kuntoutusjakson jälkeen omatoimisia asiakkaita	K/T L/V		2444 40 %	2500 40	7040 40 %	puolivuosi puolivuosi
Kotihoidon asiakkaiden ravitsemustila on normaali (RAI:ssa tehtävä MNA – seulontatulokset)	L/V	..	55 %	60 %	51.1 %	puolivuosi
Säännöllisen kotihoidon saatavuus:						
+75 vuotiaiden % osuus ikäluokasta	S/P	2425/ 14,6%	14,5 %	14 %	2444/14,2 %	kk/ puoli- vuosi
Ympäri vuorokautisen pitkäaikaishoidon jono	T/T	97	80	60	55	kk
Ympäri vuorokautiseen pitkäaikaishoittoon siirtyvien keskimääräinen ikä	L/V	84v 4kk	84v 4kk	84v 4kk	84v 7 kk	puolivuosi

Maple-toimintakykymittarin kehittäminen ympärivuorokautiseen hoitoon siirtymisen kriteeriksi	L/V	..	suunnittelu	valmis	valmis	
Vanhusten asumispalvelut						
Asiakaspaiikkoja lyhytaikaishoidossa	V	70	89	95	100	kk
Asiakkaita pitkäaikaishoidossa yhteensä: joista laitoshoidossa	K/T	1840 46,4%	1770 40,0 %	1770 35,0 %	1806 31,6%	kk puolivuosi
Tehostetun palvelusasumisen osuus (asukkaat) yht.	K/T	987	1098	1150	1166	kk
• <65vuotiaat		16	12	10	15	kk
• 65-74 vuotiaat		101	121	135	126	kk
• +75 vuotiaat		870/ 5,2%	965 / 5,8 %	1005 / 6,4 %	1095/6,4%	kk/ puoli- vuosi
Palveluseteli, (sis edellisiin)		30	54	85	70	kk
Laitoshoidon osuus (asukkaat) yht.	K/T	853	708	620	570	kk
• <65 vuotiaat		20	16	4	10	kk
• 65-74 vuotiaat		76	59	54	58	kk
• +75vuotiaat		757/ 4,6%	633 / 3,8 %	562 / 3,3 %	502/2,9%	kk/puoli- vuosi
Kaskenlinnan sairaalassa pitkäaikaissairaanhoidon asiakkaita, sisältyy kokonaisuuteen (siirto terveystaloihin 2015)		78	32	30	24	kk
Vuoteessa elävien asukkaiden määrä (RAI, % asukkaista): (2017: kansallinen KA 15%)	L/V	20,0 %	18,0 %	17 %	20,9%	puolivuosi
Asukkaiden elämänlaatu (RAI, asukkaat, joilla ei aktiviteetteja, % asukkaista) (2017: kansallinen KA 50%)	L/V	54,3 %	49,3%	48 %	44,2%	puolivuosi
Säännöllisesti unilääkkeitä käyttävien määrä (RAI, asukkaat, joilla käytössä säännöllinen unilääkitys % asukkaista) (2017: kansallinen KA 22%)	L/V	21,3 %	17,2 %	18 %	19,3%	puolivuosi
Asukkaat, joilla on masennuksen oireet tai masennusdiagnoosi (RAI, % asukkaista) (2017: kansallinen KA 29%)	L/V	28,4 %	29,0 %	24 %	27,9%	puolivuosi
Asukas on osallistunut omaan arviointiin (RAI, % asukkaista) (2017: kansallinen KA 36%)	L/V	47,6 %	51,0 %	80 %	76,3%	puolivuosi
Hoitajan antama aktiivinen kuntoutus (RAI, % asukkaista) (2017: kansallinen KA 61%)	L/V	40,6 %	40,6 %	43 %	39,8%	puolivuosi
Niukasti aktivoivaa hoitotyötä liikuntarajoitteisilla (RAI, % kaikista liikuntarajoitteisista) (2017: kansallinen KA 23%)	L/V	22,9 %	20,1 %	18 %	15%	puolivuosi
Vammaispalvelut						
VPL kuljetuspalveluiden asiakkaat (poikkil)	K/T	3048	2993	2900	2909	kk
SHL kuljetusten asiakkaat (poikkil)	K/T	645	671	680	846	kk
Henkilökohtaisen avun asiakkaat (poikkil)	K/T	566	662	660	736	kk

Asiakkaat kehitysvammaisten laitos- ja asumispalveluissa yhteensä, poikkil.	K/T	452	457	459	464	kk
• Asumispalvelut (omat), poikkil	K/T	64	67	67	73	kk
• Asumispalvelut (ostetut), poikkil	K/T	335	355	382	372	kk
• Laitospalvelut, poikkil	K/T	53	35	10	19	kk
Täysi-ikäisten kotona asuvien kehitysvammaisten määrä		180	165	165	130	vuosi
Vammaispalveluiden laitoshoidon ja asumispalveluiden eurot yht.	V	25,5M€	26,0 M€	26,7 M€	26,0 M€	puolivuosi
Vaikeavammaisten palvelusasuminen (ostopalvelut):						
• palveluasumisen asiakasmäärä (poikkil)	V	103	108	105	109	kk
• palveluasuminen eurot	V	5,11M€	5,1 M€	5,2 M€	5,2 M€	puolivuosi
Koko palvelualueetta koskevat yhteiset						
Palveluiden tuottaminen hoito- ja palvelutakuun rajoissa:						
• 75 vuotta täyttäneiden sosiaalipalvelujen arviointi	S/P	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	puolivuosi
• Palvelutarpeen arvioinnin mukaiset palvelut järjestettävä 3 kk:n sisällä päätöksenteosta	S/P	Toteutunut pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu	Toteutuu pääsääntöisesti	puolivuosi
Vammaispalvelut:						
• Palvelutarpeen arviointi < 7 vrk	S/P	Toteutunut	Toteutunut	<7 vrk	Toteutuu pääsääntöisesti	puolivuosi
• Päätöksenteko < 3 kk	S/P	Toteutunut	Toteutunut	<3 vrk	Toteutuu pääsääntöisesti	puolivuosi
Asiakastytyväisyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka) 4-10	L/V	8,5	8,5	8,7	8,7	vuosi
• palvelun arviointi (ka) 1-5		4,2	4,2	4,6	4,3	vuosi

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

K/T= Kysyntä/tarve

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saataavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus

Palvelualuejohtajan johtopäätökset ja nostot vuoden 2017 osalta:

Vanhus- ja vammaispalveluiden tilinpäätös oli nettomääräisesti 1,5 miljoonaa euroa alle talousarvion, mikä samalla oli 1,1 miljoonaa alle edellisen vuoden tilinpäätöksen. Kotihoidon osalta talousarvio ylittyi, asumispalveluiden henkilöstön käytön tehostamisen ja ateriapalveluiden kustannusten aleneminen myötä talousarvio alittui ja myös vammaispalvelut pysyi nettomääräisesti budjetissaan.

Alentavan henkilöstösuunnitelman tavoitetta ei kuitenkaan saavutettu, mikä johtui kotihoidon palveluiden kysynnän voimakkaasta kasvusta. Asumispalveluissa henkilöstön käytön tehostaminen onnistui tavoitteen mukaisesti, tähän vaikutti pitkälti varahenkilöjärjestelmän vakiinnuttaminen vuoden aikana. Sairaspoissaolojen määrän vähentämisessä ei onnistuttu, samalla myös sijaisten määrä oli selkeästi yli tavoitearvon.

Palvelurakenteeseen liittyvät tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti suunnitelman mukaisesti; laitoshoidon purku eteni sekä vammais- että vanhuspalveluissa jopa suunnitelmaa nopeammin, 75 vuotta täyttäneistä laitoshoidon piirissä vuoden vaihteessa oli 2,9 % kun tavoitteena oli 3,3 %.

Omaishoidon peittävyys oli vuoden vaihteessa tavoitellulla tasolla, kotihoidon peittävyys hieman yli tavoitteen. Omishoitajien vapaan järjestäminen toimeksiantosopimus-järjestelmällä on laajentunut tavoitteen mukaisesti, samoin asumispalvelujen järjestämisen tilapäishoidon määrää on saatu lisättyä. Näillä molemmilla on suuri merkitys omaishoitajien jaksamiselle.

Ympäri vuorokautisen pitkäaikaishoidon osalta tavoitteena on peittävyyden lasku, mikä perustuu sekä vanhuspalvelulakiin että valtakunnallisiin linjauksiin palvelujärjestelmän avopalvelupainotteisuudesta. Tavoitetta ei saavutettu, mikä johtuu jonotilanteiden ajoittaiseen kiristymiseen sairaanhoitopiirin ja oman sairaalatoiminnan välillä. Näissä tilanteissa on laajennettu ostopalveluina järjestettyä asumispalvelua.

Jonot pitkäaikaishoitoon sitä vastoin ovat pysyneet koko vuoden maltillisena. Vuoden vaihteessa jonottajien määrä oli selvästi alle tavoitetason. Tammikuun jälkeen ei yli kolme kuukautta pitkäaikaishoitoa jonottaneita asiakkaita ollut lainkaan. Keskimääräinen jonotusaika ympärivuorokautiseen hoitoon oli 36 vuorokautta kun vanhuspalvelulain mukainen maksimijonotusaika on 90 vuorokautta.

Toteutuneen hoidon laatua kuvaavien Rai-mittareiden seuranta osoittaa, että pääosin hoidon laatu ylittää valtakunnalliset keskiarvot, joskin sekä vuoteeseen hoidettavien asiakkaiden määrä että hoitajien antama aktiivinen kuntoutus oli alle valtakunnan keskiarvon, samalla myös alle oman tavoitetason. Näihin molempiin haetaan parannusta vuoden aikana käynnistyneessä Gerokoutsi-koulutuksessa.